

Innbyggermedvirkning i sammenslåtte kommuner

Distriktssenterets webinar 4. juni 2019

Jostein Brobakk, Arild Blekesaune og Svein Frisvoll

Problemstillinger

- Hva er innbyggernes kjennskap og deltakelse i kommunenes ulike kanaler for lokaldemokratisk aktivitet
- Hva er innbyggernes oppfatning av hvorvidt de føler det nytter å delta i kommunens ulike kanaler for lokaldemokrati
- Hvilke kanaler mener innbyggerne gir den beste medvirkningen
- Hvor godt mener innbyggerne sin kommune legger til rette for medvirkning
- Hvilke holdninger og synspunkter har innbyggerne på kommunesammenslåing

Bakgrunn og data

- Representativ spørreundersøkelse i fire sammenslåtte kommuner (Aure, Bodø, Kristiansund, Vindafjord)
- Gjenopprettet 8 tidligere kommuner av analytiske årsaker
- Bruttoutvalg på 1000 i hver kommune. Total svarprosent 13,4% (536 respondenter)
- Lav svarprosent, men mange nok respondenter til å gjennomføre statistiske analyser uten store skjevheter.
- Undersøkelsen er representativ for de kommunene som inngår, men ikke for landets kommuner

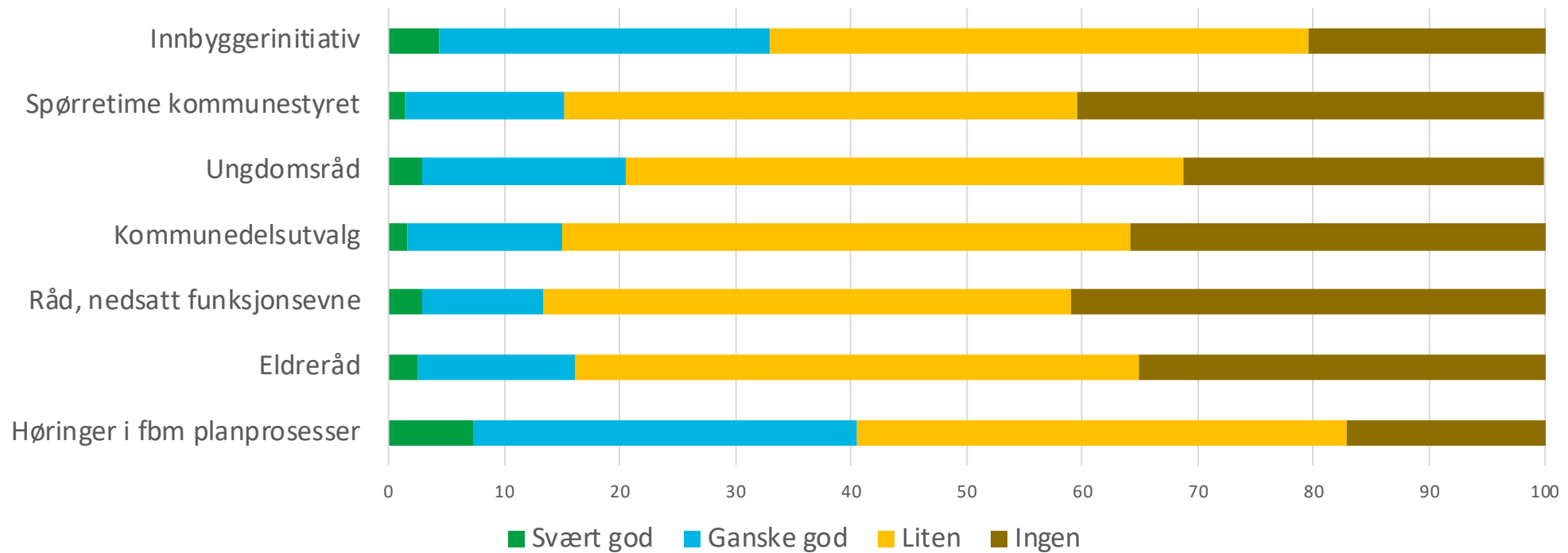
Hovedfunn – kjennskap og deltakelse

Flest kjenner til høringsmuligheter i planprosesser og former for innbyggerinitiativ – lavest kjennskap til eldreråd, ungdomsråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne.

Faktisk deltakelse henger sammen med grad av kjennskap: valgseddelen og deltakelse i ulike innbyggerinitiativ skårer høyest.

Stor variasjon mellom kommunene, både i hvilke former som er etablert, kjennskap til de, og hvor mye de benyttes. . For eksempel sier 32% i Aure at de kjenner til at det eksisterer et ungdomsråd (5 medlemmer og egen Facebook-side, og mulig å kontakte de for å ta opp saker), mot 12% i Vindafjord.

Hovedfunn – kjennskap og deltakelse

Figur 1. Kjennskap til ulike former for innbyggermedvirkning. Prosent. N = 536.

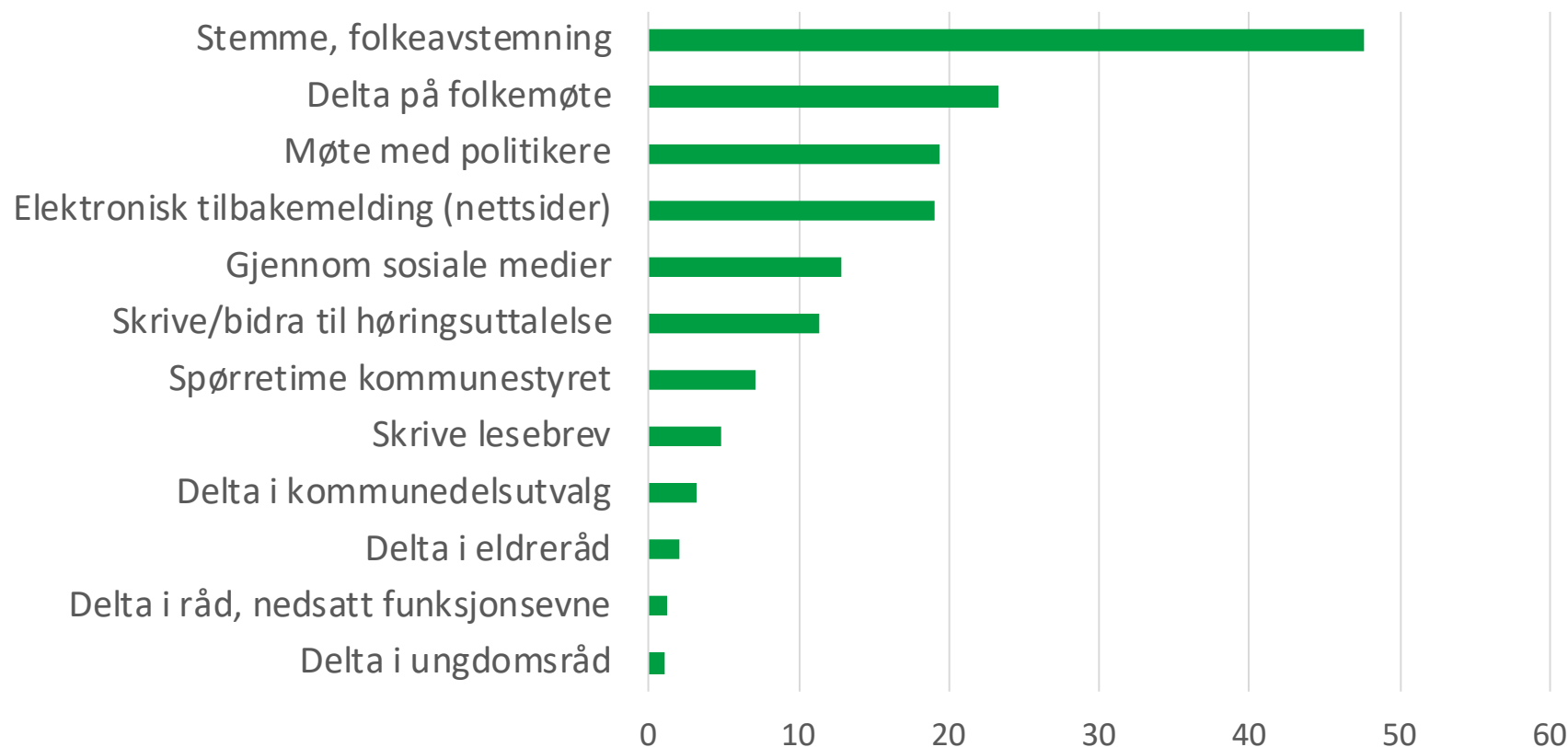
Hovedfunn – foretrukne kanaler og tilrettelegging

Åtte av ti mener det er viktig at kommunene legger til rette for ulike former for innbyggermedvirkning. Hvilke former for innbyggermedvirkning som foretrekkes, vises i tabellen på neste lysbilde.

Alder og utdanningsnivå påvirker foretrukne påvirkningskanaler:

- Eldre foretrekker direkte møter og høringer
- Yngre og personer med høyere utdanning foretrekker elektroniske kanaler (nettsider, SOME)
- Høy oppslutning om ungdomsråd blant de under 25 år
- Det er flere som foretrekker folkeavstemninger enn det er som benytter seg av muligheten
- Folkemøter tolkes som en arena for å gi tilbakemelding til kommunen, ikke motta informasjon

Hovedfunn – foretrukne kanaler og tilrettelegging

Figur 5. Dersom du skulle påvirke utfallet i politiske spørsmål eller prosesser, hvilken form ville du ha foretrukket? Prosent

Hovedfunn –tilrettelegging og lokaldemokratiet

Fire av ti:

- Mener kommunen legger godt til rette for medvirkning
 - Sier de ikke vet nok til å vurdere om det foretas fornuftige beslutninger
 - Sier de ikke vet hvordan de kan påvirke en politisk sak/prosess
-
- 40% fornøyd med hvordan lokaldemokratiet i sin kommune fungerer. Kun 20% mener det motsatte, mens resten befinner seg midt imellom (vet ikke-ingen mening). Misnøyen i vår undersøkelse er særlig knyttet til innbyggerne i den minste kommunen i to av sammenslåingsprosessene
 - 40% syns det er vanskelig å få innsyn i politiske saker
 - 25% syns ikke politikerne er flinke til å lytte til befolkningen

Anbefalinger

Sikre bred informasjon om medvirkningsformer

Medvirkningstiltak og -kanaler må gi reell innflytelse

Åpenhet rundt politiske prosesser og vedtak

Sterkere inkludering av lag og foreninger → seks av ti mener medlemskap i lag/forening øker muligheten for å påvirke politiske vedtak og prosesser

Brobakk, Jostein, Arild Blekesaune og Svein Frisvoll (2019)
Innbygggermedvirkning i sammenslåtte kommuner. Ruralis-rapport
3/2019.

jostein.brobakk@ruralis.no